

๑.๑.๓ สภาพชุมชน เศรษฐกิจ สังคม

สภาพชุมชน

๑. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ ๖๐๒ กม. ตามทางรถไฟประมาณ ๖๒๕ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๕๓๓.๙๖๑ ตร.กม. หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ ๕ ของภาครองจากเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง ๗ จังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดตาก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดแพร่ และสุโขทัย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดลำพูน

๒. สภาพภูมิประเทศ

จังหวัดลำปาง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปยาวรี ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไป ทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัด และในบริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “อ่างลำปาง” ลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ บริเวณตอนบนของจังหวัด เป็นที่ราบสูง ภูเขา และเป็นป่าค่อนข้างทึบ อุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองปาน แจ้ห่ม วังเหนือ และงาว

บริเวณตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร เมืองลำปาง เกาะคา แม่ทะ และสบปราบ

บริเวณตอนใต้ของจังหวัด เป็นป่าไม้รัง บางส่วนเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน แม่พริก บางส่วนของอำเภอเสริมงาม และแม่ทะ

๓. สภาพภูมิอากาศ

จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกระทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว ปี ๒๕๕๒ มีอุณหภูมิสูงสุด ๔๒.๓๐ องศาเซลเซียส ต่ำสุด ๑๓.๐ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๙๗๗ มิลลิเมตร ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มประมาณต้นเดือน มีนาคม จนถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าว ช่วงที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ เดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือน พฤษภาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือน พฤศจิกายน จนถึงเดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็น ช่วงที่มีอากาศหนาวจัด คือ เดือนมกราคม

๔. ประชากร

ปี ๒๕๕๓ จังหวัดลำปางมีประชากร จำนวน ๗๖๓,๘๐๑ คน เป็นชาย ๓๗๖,๔๑๔ คน หญิง ๓๘๗,๓๘๗ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง รองลงไป คือ อำเภอ เกาะคา อำเภอแม่ทะ และ อำเภอเถิน

๕. ทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดลำปาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรป่าไม้จังหวัดลำปางมีเนื้อที่ป่าไม้ตามกฎกระทรวงที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๗๙ ก ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จำนวน ๓๓ ป่า เนื้อที่ ๕,๓๐๒,๔๗๔ ไร่

สภาพเศรษฐกิจ

๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดลำปางในปี ๒๕๕๑ มีผลิตภัณฑ์มวลรวม ๔๗,๕๓๕ ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับสาขาการค้าส่งและค้าปลีกมากที่สุดถึงร้อยละ ๑๘.๕๕ คิดเป็นมูลค่า ๘,๐๐๑ ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการอุตสาหกรรม และสาขาการศึกษา ตามลำดับ (ที่มา : สอนง.พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

๒. รายได้ประชากร

ในปี ๒๕๕๙ ประชากรจังหวัดลำปางมีรายได้เฉลี่ย ๕๘,๒๑๐ บาท/คน/ปี จัดอยู่ในอันดับ ๑๑ ของภาคเหนือ และอันดับ ๕๑ ของประเทศ

๓. การท่องเที่ยว

๓.๑ ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและกิจการงานประเพณี โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะบริการให้นักท่องเที่ยวมากมาย ดังนี้

ศักยภาพ	รายละเอียด
- ด้านการคมนาคม - ด้านที่พัก	- สามารถเดินทางได้ทั้งทางเครื่องบิน รถไฟและทางรถยนต์ โดยเฉพาะเส้นทางรถยนต์ สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้ทุกจังหวัด - มีที่พักรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ ทั้งโรงแรม เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท และ โฮมสเตย์
ศักยภาพ	รายละเอียด
- ด้านบริการนำเที่ยว - ด้านร้านอาหาร	- มีบริษัทนำเที่ยวให้บริการนักท่องเที่ยว พร้อมมัคคุเทศก์ - มีร้านอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ทั้งอาหารพื้นบ้านและอาหารทั่ว ๆ ไป จัดไว้บริการให้แก่

- ด้านข้อมูลข่าวสาร	<p>นักท่องเที่ยวเลือกชมมากมาย</p> <p>- มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้บริการแก่นักท่องเที่ยว คือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในอาคาร ศาลากลางจังหวัดหลังเก่า และศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลนครลำปาง</p>
---------------------	--

๓.๒ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว		
ทางธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	ทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน - ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย - เขื่อนกิ่วลม - อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท - อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล - น้ำตกวังแก้ว - อ่างเก็บน้ำวังเหือ - ภูเขาไฟ - สวนป่าทุ่งเกวียน 	<ul style="list-style-type: none"> - วัดพระธาตุลำปางหลวง - ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ - ประตูปา - วัดม่อนพระยาแช่ - วัดพระธาตุเสด็จ - วัดศรีรองเมือง - วัดพระแก้วดอนเต้า - วัดเจดีย์ขาว - วัดพระธาตุจอมปิง - วัดศรีชุม - ศาลเจ้าพ่อประตูปา - วัดป่าฝาง - วัดอักษไชยคีรี - ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง - วัดถ้ำพระสบาย - วัดถ้ำสุขเกษมสวรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต๋ำ - หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก) - หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง - หมู่บ้านกระดาศา - โรงงานอุตสาหกรรมเซรามิก - บ้านเสานัก

สภาพสังคม

๑. การศึกษา

ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ จังหวัดลำปางมีจำนวนสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๔๕๖ แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาของรัฐ ๔๓๔ แห่ง มีจำนวนครู-อาจารย์ ๔,๖๔๐ คน นักเรียน ๗๙,๘๓๖ คน อัตราส่วนครู-อาจารย์ : นักเรียน-นักศึกษา ๑ : ๒๒ โรงเรียนเอกชน ๒๒ แห่ง จำนวนครู-อาจารย์ ๑,๒๑๓ คน นักเรียน-นักศึกษา ๒๔,๓๘๔ คน อัตราส่วนครู-อาจารย์ : นักเรียน-นักศึกษา ๑ : ๒๐ ตามรายละเอียด ดังนี้

สังกัด	ก่อนประถมฯ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษาและ	รวม
--------	------------	------------	------------	---------------	-----

	(คน)	(คน)	(คน)	อุดมศึกษา (คน)	(คน)
- สถานศึกษาของรัฐ	๙,๑๓๗	๓๓,๓๙๒	๓๔,๖๙๒	๒,๖๑๕	๗๙,๘๓๖
- เอกชน	๔,๔๑๐	๙,๗๐๖	๘,๓๑๔	๑,๙๕๔	๒๔,๓๘๔
รวม	๑๓,๕๔๗	๔๓,๐๙๘	๔๓,๐๐๖	๔,๕๖๙	๑๐๔,๒๒๐

๒. การศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดลำปางนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๙ รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ตามลำดับ

ศาสนา	จำนวนผู้นับถือศาสนา (คน)	พระอารามหลวง (แห่ง)	วัดราษฎร์ (แห่ง)	วัดร้าง (แห่ง)	มัสยิด (แห่ง)	โบสถ์ (แห่ง)	วัดซิกข์ (แห่ง)
- ศาสนาพุทธ	๗๖๐,๖๐๐	๔	๖๙๑	๑๐๔	-	-	-
- ศาสนาอิสลาม	๔๔๒	-	-	-	๑	-	-
- ศาสนาคริสต์	๖,๔๗๓	-	-	-	-	๖๕	-
- ศาสนาฮินดู/พราหมณ์ และ ซิกข์	๘๑	-	-	-	-	-	๑

ปี ๒๕๕๒ จังหวัดลำปางมีวัดมหานิกาย จำนวน ๖๗๙ วัด และวัดธรรมยุต จำนวน ๑๖ วัด และมีพระภิกษุ จำนวน ๒,๐๖๐ รูป และสามเณร ๑,๘๕๖ รูป แยกเป็น

ประเภท	มหานิกาย (จำนวนรูป)	ธรรมยุต (จำนวนรูป)
- พระภิกษุ	๑,๙๖๙	๙๑
- สามเณร	๑,๘๔๕	๑๑

๓. การสาธารณสุข

ในปี ๒๕๕๓ จังหวัดลำปางมีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ภาคเอกชน และ อัตราส่วนบุคลากรทางสาธารณสุขต่อประชากร ดังนี้

๓.๑ สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ

๓.๒ สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน

๓.๓ ส่วนบุคลากรทางสาธารณสุขที่สำคัญ แยกได้ดังนี้

ประเภท	จำนวน (คน)	อัตราต่อประชากร
- แพทย์	๑๖๖	๑ : ๔,๖๐๑
- ทันตแพทย์	๔๙	๑ : ๑๕,๕๘๘
- เภสัชกร	๘๙	๑ : ๘,๕๘๒
- พยาบาล	๑,๔๐๐	๑ : ๕๕๖
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	๖๖๒	๑ : ๑,๑๕๔
- เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	๑๘๘	๑ : ๔,๐๖๓

ที่มา : www.lampang.go.th